

Vahinkovakuutusriskit

Vastuunvalintariski on riski tappiosta tai vakuutusvelkojen arvossa tapahtuvasta epäedullisesta muutoksesta, joka johtuu puutteista hinnoittelussa tai vastuuta koskevista oletuksista.

Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Ulkoiset tekijät

Luonnonkatastrofit, ihmisen aiheuttamat katastrofit, tekninen kehitys, lääketieteelliset innovaatiot, ilmastonmuutokset, suhdannevaihtelut, yleinen inflaatio, terveydenhoitokulut, palkat jne.

Muutoksia tulipalojen, liikenneonnettomuuksien, myrskyjen, tulvien, varkauksien ja muiden tapahtumien ajoituksessa, tiheydessä ja vakavuudessa

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriskit

- Voimassa olevien sopimusten tulevien vahinkotapahtumien suuruus ja/tai toteutumistiheys on suurempi kuin odotettiin
- Voimassa olevien sopimusten tulevien korvauskulujen ajoitus eroaa odotetusta

Muutoksia mm. pitkäikäisyydessä, piilevissä riskitekijöissä ja ennakkotapauksissa

Korvausvastuuriski

- Toteutuneista vahinkotapahtumista aiheutuneet korvauskulut ovat suurempia kuin odotettiin
- Korvauskulujen ajoitus eroaa odotetusta

Muutokset vastuiden odotetuissa kassavirroissa

Muutokset vastuiden taloudellisessa arvossa

Muutokset vastuvelassa

Muutokset markkinakoroissa

Muutokset viranomaisten määrittämissä diskonttauskoroissa

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski

Vakuutusmaksuriski on riski tappiosta tai vakuutusvelkojen arvossa tapahtuvasta epäedullisesta muutoksesta, joka johtuu tilinpäätöspäivän jälkeen tapahtuvien vahinkotapahtumien ajoituksessa, tiheydessä ja vakavuudessa tapahtuvista heilahteluista.

Katastrofiriski on riski tappiosta tai vakuutusvelkojen arvossa tapahtuvasta epäedullisesta muutoksesta, joka johtuu merkittävästä epävarmuudesta hinnoittelussa ja vastuuvalkaa koskevissa äärimmäisiin tai poikkeuksellisiin tapahtumiin liittyvissä oletuksissa.

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriskin hallinta ja valvonta

Vastuunvalintapolitiikka on tärkein vakuutusten myyntiä ohjaava dokumentti ja se määrittelee vakuutusten myynnin yleisperiaatteet, rajoitukset ja menettelytavat. If Vahinkovakuutuksen hallitus vahvistaa vastuunvalintapolitiikan vähintään kerran vuodessa.

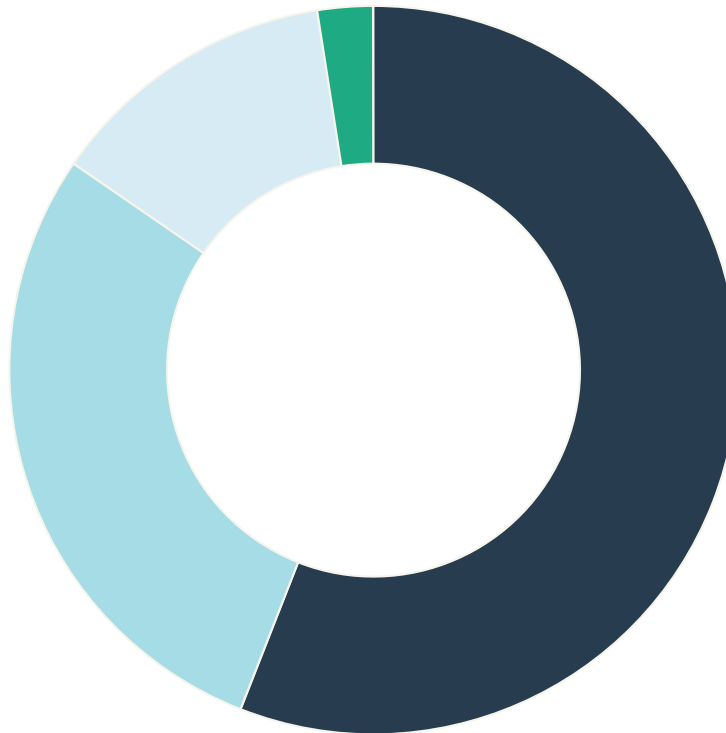
Vastuunvalintapolitiikkaa täydennetään yksityiskohtaisilla ohjeilla, jotka ohjaavat vakuutusten myyntiä eri liiketoiminta-alueilla. Nämä ohjeet pitävät sisällään muun muassa tariffit ja hinnoittelun luokitusmallit, ohjeet vakioehdoista ja sopimusteksteistä sekä vastuunvalintavaltuudet ja -limiitit, kuten vakuutettavat määrät sekä luettelon vakuutuskelvottomista riskeistä.

Vastuunvalintakomitea vastaa siitä, että määriteltyjä vastuunvalintaperiaatteita noudatetaan.

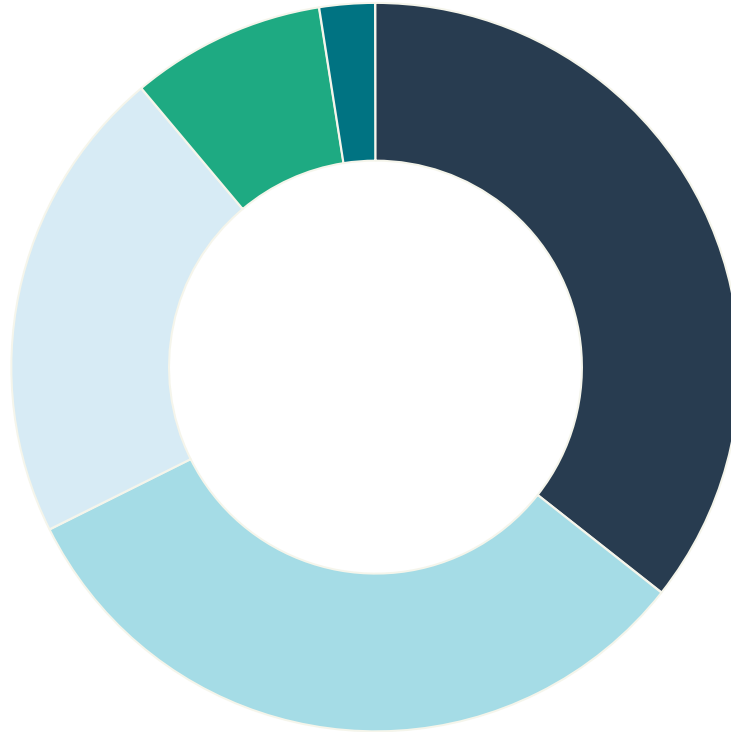
Vahinkovakuutuksen liiketoimintayksiköt hallinnoivat vastuunvalintariskiä päivittäisessä työssään. If Vahinkovakuutuksen kannattavuuteen ja riskeihin ratkaisevasti vaikuttava tekijä on kyky arvioida tulevaisuuden korvaus- ja liikekulut täsmällisesti ja täten hinnoitella vakuutussopimukset oikein. Hinnoittelu Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alueella sekä Yritysiasiakkaat-liiketoiminta-alueen pienempien riskien osalta perustuu tariffeihin. Suurasiakkaat-liiketoiminta-alueen ja Yritysiasiakkaat-liiketoiminta-alueen monimutkaisempien riskien osalta vastuunvalinta perustuu enemmän yleisperiaatteille ja tilannekohtaiseen valintaan kuin tiukkoihin tariffeihin. Yleisesti ottaen vakuutusten hinnoittelu perustuu sattuneista vahingoista tehtäviin tilastoanalyysiin ja arvioihin vahinkotiheyden ja korvausinflaation tulevasta kehityksestä.

Vahinkovakuutustoiminnan vakuutuskanta on hyvin hajautettu, koska If Vahinkovakuutuksella on laaja asiakaskunta ja toimintaa harjoitetaan laajalla maantieteellisellä alueella sekä useissa eri vakuutuslajeissa. Hajautuksen määrä on esitetty Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain, If Vahinkovakuutus, 2013 -kuvassa.

Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain
If Vahinkovakuutus, 2013, yht. 4 768 milj. euroa

Bruttomaksutulojen erittely maittain
If Vahinkovakuutus, 2013, yht. 4 768 milj. euroa

Bruttomaksutulojen erittely vakuutuslajeittain

If Vahinkovakuutus, 2013, yht. 4 768 milj. euroa

Erä Muut (mukaan lukien konsernieliminoinnit) ei näy yllä bruttomaksutulojen erittelyssä, mutta se on huomioitu bruttomaksutulojen yhteismäärässä.

Hyvin hajautetusta vakuutuskannasta huolimatta riskikeskittymiä ja täten vakavia vahinkoja voi syntyä esimerkiksi altistuttaessa luonnonkatastrofeille, kuten myrskyille ja tulville. Maantieteellisistä alueista tällaisille katastrofeille altistuvat merkittävimmin Norja, Ruotsi ja Tanska. Lisäksi yksittäiset suuret vahingot voivat vaikuttaa merkittävästi vakuutustoiminnan tulokseen. Jälleenvakuutuksella ja hajautuksella pienennetään luonnonkatastrofien ja yksittäisten suurten vahinkojen taloudellista vaikutusta.

If Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuspolitiikassa annetaan ohjeet jälleenvakuutussuojan hankkimisesta. Jälleenvakuutuksen tarve ja optimaalinen valinta analysoidaan yksittäisten suurten vahinkojen osalta tilastollisten mallien avulla, kun taas luonnonkatastrofeille altistumista ja katastrofitappioiden tapahtumisen todennäköisyyttä arvioitaessa If Vahinkovakuutus tekee yhteistyötä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Analyysi perustuu If Vahinkovakuutuksen sisäisiin malleihin mukaan lukien katastrofimalit, joissa katastrofeja simuloidaan historiallisen meteorologisen datan

perusteella täydennettynä tilastollisilla malleilla sekä sisäisillä ja ulkoisilla asiantuntija-arvioilla. Eri jälleenvakuutusrakenteita arvioidaan tarkastelemalla jälleenvakuutuksen odotettuja kustannuksia suhteessa niistä saatavaan hyötyyn sekä vaikutuksiin tuloksen vaihtelun ja pienentyneiden pääomavaatimusten näkökulmasta.

Vuodesta 2003 lähtien If Vahinkovakuutuksessa on ollut käytössä koko konsernin laajuinen jälleenvakuutusohjelma. Vuonna 2013 omapidätystasot olivat 100 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 11,3 miljoonan euron) ja 250 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 28,2 miljoonan euron) välillä riskiä kohden sekä 200 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 22,6 miljoonaa euroa) yksittäistä vahinkotapahtumaa kohden.

Vastuuvallinnan tuloksen herkkyyttä ja riskiä eri tunnusluvuissa tapahtuvien muutosten suhteen on kuvattu taulukossa Vakuutustuloksen herkkyyksianalyysi, If Vahinkovakuutus, 31.12.2013 ja 31.12.2012.

Vakuutustuloksen herkkyyshanalyysi

If Vahinkovakuutus, 31.12.2013 ja 31.12.2012

Tunnusluku	Nykyinen taso (2013)	Muutos nykyisessä tasossa	Vaikutus tulokseen ennen veroja, milj. €	
			2013	2012
Yhdistetty kulusuhde, henkilöasiakkaat	87,8 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 26	+/- 25
Yhdistetty kulusuhde, yritysasiakkaat	88,6 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 13	+/- 13
Yhdistetty kulusuhde, suurasiaakkaat	91,5 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 5	+/- 4
Yhdistetty kulusuhde, Baltia	88,4 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 1	+/- 1
Nettovakuutusmaksutuotot	4 505	+/- 1 prosenttia	+/- 45	+/- 44
Nettokorvauskulut	3 215	+/- 1 prosenttia	+/- 32	+/- 31
Annetun jälleenvakuutuksen maksutulo	208	+/- 10 prosenttia	+/- 21	+/- 26

Korvausvastuuriski

Korvausvastuuriski on riski tappiosta tai vakuutusvelkojen arvossa tapahtuvasta epäedullisesta muutoksesta, joka johtuu tilinpäätöspäivänä tai tätä ennen tapahtuneiden vahinkotapahtumien korvausten ajoituksessa ja korvausmäärissä tapahtuvista heilahteluista.

Koska osa vastuista on eläkemuoitoista korvausvastuuta, If Vahinkovakuutus altistuu muutosriskille. Muutosriskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai epäsuotuisasta muutoksesta vakuutus- tai jälleenvakuutusvelkojen arvossa, joka johtuu muutosintensiteetin tason, trendin tai volatiliiteetin muuttumisesta. Muutosintensiteetin vaihtelun syynä voivat olla lainsäädännön muutokset tai vakuutetun terveydentilan muutokset. Muutosriski on osa korvausvastuuriskiä.

Vakuutusmaksuvastuun on tarkoitus kattaa jo solmittujen vakuutussopimusten jäljellä olevan vakuutuskauden odotettavissa olevat korvausmenot ja liikekulut. Koska korvaukset maksetaan vahinkotapahtumien jälkeen, on myös tarpeen määritellä korvausvastuu, joka kattaa korvaukset jo tapahtuneista vahingoista. Vastuuelka on vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun summa.

Vastuuelkaan liittyy aina tietty määrä epävarmuutta, sillä vastuut perustuvat tulevien korvauskulujen suuruuden ja toteutumistiheyden arvioihin. Vastuuelkaan liittyvä epävarmuus on tavallista suurempi uusissa vakuutuslajeissa, joista ei ole olemassa täydellisiä niin sanottuja run-off-tilastoja, sekä vakuutuslajeissa, joissa vahingon selviäminen kestää kauan. Tällaisia vakuutuslajeja ovat

lakisääteinen tapaturmavakuutus, liikennevakuutus sekä vapaaehtoiset vastuu- ja tapaturmavakuutukset.

Korvausvastuuriskin hallinta ja valvonta

If Vahinkovakuutuksen hallitus päättää vastuuelvan laskentaa koskevista ohjeista. If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarin vastuulla on kehittää ja toimeenpanna ohjeita vastuuelvan määrittämiseksi sekä arvioida kokonaisvastuuelvan riittävyttä. Konsernitasolla pääaktuaari laatii vastuuelvan riittävydestä neljännesvuosittain raportin, joka lähetetään If Vahinkovakuutuksen hallitukselle, toimitusjohtajalle, talousjohtajalle ja riskikomitealle.

Aktuaarikomitea on If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarin neuvoa-antava ja valmisteleva komitea. Se antaa suosituksia vastuuelvan laskennan ohjeistuksista. Komitea myös seuraa vastuuelvan kehitystä ja auttaa If Vahinkovakuutuksen pääaktuaaria vastuuelvan riittävyden arvioinnissa.

If Vahinkovakuutuksen aktuaarit analysoivat vastuuelkaan liittyvää epävarmuutta. Aktuaarit seuraavat jatkuvasti vastuuelvan tasoa varmistaakseen, että se on vahvistettujen ohjeiden mukainen. Aktuaarit kehittävät lisäksi menetelmiä ja järjestelmiä, jotka tukevat tätä prosessia.

Vakuutusmatemaattiset arviot pohjautuvat tilinpäätöspäivänä käytössä oleviin tietoihin aiemmista korvauksista ja vahingoista. Seurattavia tekijöitä ovat muun muassa vahinkokehityksen trendit,

maksamattomien korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuskäytännöt ja yleinen talouskehitys. Vastuuelan laskennassa yleisesti käytettyjä menetelmiä ovat Chain Ladder- ja Bornhuetter-Fergusson -tekniikat yhdistettynä ennusteisiin vahinkojen lukumäärästä ja keskimääräisistä korvauskuluista.

Koko vastuuelan laskennassa otetaan huomioon odotettu inflaatiokehitys, joka on erityisen merkittävä tekijä vakuutuslajeissa, joissa vahingon selviäminen kestää kauan, kuten liikennevakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Odotettu inflaatio perustuu ulkoisiin arvioihin inflaatiokehityksestä eri alueilla, kuten kuluttajahintaindeksi ja palkkaindeksi, yhdistettynä If Vahinkovakuutuksen omiin arvioihin eri korvauslajien

kustannuksista. Tiettyihin liiketoimintoihin, kuten liikennevakuutukseen ja lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, liittyvä lainsäädäntö eroaa huomattavasti maittain. Osa suomalaisesta, ruotsalaista ja tanskalaisesta vastuuelasta sisältää eläkeuotoista korvausvastuuta, joka on herkkä kuolevuusoletusten ja diskonttauskoron muutoksille. Liikennevakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus vastuuelasta on 68 prosenttia.

Vastuuelka vakuutuslajeittain ja pääalueittain, If Vahinkovakuutus, 31.12.2013 -taulukossa on esitetty vastuuelat ja niiden markkina-arvoperusteiset duraatiot vakuutuslajeittain ja pääalueittain.

Vastuuelka vakuutuslajeittain ja pääalueittain If Vahinkovakuutus, 31.12.2013

	Ruotsi		Norja		Suomi		Tanska		Yhteensä	
	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio
Ajoneuvovakuutus	2 606	6,9	738	2,1	916	10,5	141	1,6	4 402	6,6
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	0	0,0	360	5,1	1 085	10,8	251	6,7	1 696	9,1
Vastuuvakuutus	294	3,7	162	2,7	127	2,5	76	2,0	659	3,1
Tapaturmavakuutus	255	4,4	350	2,4	149	2,6	76	1,3	830	2,9
Omaisuusvakuutus	406	1,0	498	0,9	212	1,2	126	0,7	1 242	1,0
Alus, ilma-alus ja kuljetus	27	1,2	41	0,7	6	1,1	15	0,8	89	0,9
Yhteensä	3 588	5,6	2 150	2,3	2 496	8,7	684	3,4	8 918	5,6

If Vahinkovakuutuksen vastuuelkaan liittyvä herkkyys inflaatiotason nousulle, eliniän pitenemiselle sekä diskonttauskoron laskulle esitetään Vastuuelkaan

liittyvien riskien herkkyudet, If Vahinkovakuutus, 2013 -taulukossa.

Vastuuelkaan liittyvien riskien herkkyudet If Vahinkovakuutus, 2013

Vastuuelan erä	Riskitekijä	Riskiparametrin muutos	Maa	Vaikutus, milj. €
Nimellismääräinen vastuuelka	Inflaatio kasvaa	Yhden prosenttiyksikön kasvu	Ruotsi	185,7
			Tanska	11,0
			Norja	56,5
			Suomi	27,7
Toistuvaiskorvaukset	Kuolevuus laskee	Odotettu elinikä kasvaa yhdellä vuodella	Ruotsi	12,0
			Tanska	0,5
			Suomi	31,7
Diskontattu vastuuelka	Diskonttokorko	Yhden prosenttiyksikön lasku	Ruotsi	64,0

(toistuvaikorvaukset ja osa suomalaisesta IBNR:stä) laskee

Tanska	9,1
Suomi	175,6

If Vahinkovakuutuksen vastuovelkaa analysoidaan vahinkovuositasolla. Näiden analyysien tulokset esitetään korvauskulujen kehitystaulukoissa sekä

ennen että jälkeen jälleenvakuutuksen. Nämä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa (liite 27).